

1. Doctrină, studii, comentarii

ANALIZĂ PRIVIND IMPACTUL DIRECTIVEI PRIVIND DREPTUL DE AUTOR ÎN PIĂȚA UNICĂ DIGITALĂ ASUPRA MASS-MEDIA ȘI AGREGATORILOR DE CONȚINUT ONLINE

Andreea Livadariu*

Rezumat

Credem că la nivel de ecou în rândul practicienilor și al destinatarilor regulilor de conduită (fără a-i preexista dispoziții legale semnificativ similare), „Directiva Copyright” va da naștere în următorii doi ani (până la împlinirea termenului de transpunere, respectiv iunie 2021) unor ample dezbateri, temeri și scenarii cu privire la aplicabilitate și efecte. Desigur, dacă acțiunea în anulare formulată de Guvernul Republicii Polone împotriva celor mai sensibile dispoziții, respectiv împotriva celor cuprinse în art. 17 alin. 4 lit. b) și c) din Directivă, nu va fi admisă de Curtea de Justiție a Uniunii Europene. Votată în Parlamentul European, în timp ce România deținea Președinția rotativă la Consiliul Uniunii Europene, la data de 26 martie 2019, după ample dezbateri și un vot destul de strâns (348 de voturi pentru, 274 voturi împotriva și 24 abțineri), Directiva (UE) 2019/790 a Parlamentului European și a Consiliului din 17 aprilie 2019 privind dreptul de autor și drepturile conexe pe piața unică digitală și de modificare a Directivelor 96/9/CE și 2001/29/CE reprezintă o provocare normativă a drepturilor de autor și a drepturilor conexe.

Cuvinte-cheie: drept de autor, drepturi conexe, licențe, directiva, presa online.

Abstract

We believe that at the echo level among practitioners and recipients of the rules of conduct (without preexisting significantly similar legal provisions), the „Copyright Directive” will give birth in the next two years (until the transposition deadline, June 2021 respectively) of debates, fears and scenarios regarding applicability and effects. Of course, if the action for annulment filed by the Government of the Polish Republic against the most sensitive provisions, respectively against those included in art. 17 paragraph 4 lit. b) and c) of the Directive, will not be admitted by the European Court of Justice. Voted in the European Parliament, while Romania held the rotating Presidency at the Council of the European

* Avocat colaborator în cadrul SCA Roș și Asociații, asistent universitar drd. Universitatea Nicolae Titulescu din București. E-mail: andreea.livadariu@rvsa.ro.

Union, on March 26, 2019, after wide debates and a fairly close vote (348 votes in favor, 274 votes against and 24 abstentions), Directive (EU) 2019/790 of the European Parliament and of the Council of 17 April 2019 on copyright and related rights in the digital single market and amending Directives 96/9 / EC and 2001/29 / EC is a normative challenge of copyright and of related rights.

Keywords: *copyright, related rights, licences, directive, online press.*

Résumé

Nous pensons qu'au niveau des échos des praticiens et des destinataires des règles de conduite (sans dispositions juridiques préexistantes très similaires), la „Directive sur le droit d'auteur” donnera naissance au cours des deux prochaines années (jusqu'à la date limite de transposition, juin 2021 respectivement) aux débats, craintes et scénarios concernant l'applicabilité et les effets. Bien entendu, si le recours en annulation formé par le gouvernement de la République de Pologne contre les dispositions les plus sensibles, respectivement contre celles incluses à l'art. 17 paragraphe 4 lit. b) et c) de la Directive, ne sera pas admis par la Cour de la Justice de l'Union Européenne. Voté au Parlement Européen, alors que la Roumanie assumait la présidence tournante du Conseil de l'Union Européenne le 26 mars 2019, après de larges débats et un vote assez serré (348 voix pour, 274 voix contre et 24 abstentions), Directive (UE) 2019/790 du Parlement Européen et du Conseil du 17 avril 2019 sur le droit d'auteur et les droits voisins dans le marché unique numérique et modifiant les Directives 96/9/CE et 2001/29/CE constituent un défi normatif du des droits voisins.

Mots-clés: *droit d'auteur, droits voisins, licences, directive, presse en ligne.*

Introducere

Votată în Parlamentul European, în timp ce România deținea Președinția rotativă la Consiliul Uniunii Europene, la data de 26 martie 2019, după ample dezbateri și un vot destul de strâns (348 de voturi pentru, 274 voturi împotriva și 24 abțineri), Directiva (UE) 2019/790 a Parlamentului European și a Consiliului din 17 aprilie 2019 privind dreptul de autor și drepturile conexe pe piața unică digitală și de modificare a Directivelor 96/9/CE și 2001/29/CE reprezintă o provocare normativă a drepturilor de autor și a drepturilor conexe¹.

¹ Pentru o amplă analiză a Directivei (UE) 2019/790 în ansamblul ei, a se vedea Maria Luisa Creață, Ana Maria Marinescu, „Directiva (UE) 2019/790 a Parlamentului European și a Consiliului din 17 aprilie 2019 privind dreptul de autor și drepturile conexe pe piața unică digitală și de modificare a Directivelor 96/9/CE și 2001/29/CE” în *Revista Română de Dreptul Proprietății Intelectuale*.

În spațiul public s-a vehiculat că după anunțarea votului, o petiție purtând 5 milioane de semnături circula, în semn de protest față de dispozițiile cele mai sensibile ale actului normativ european² (este vorba, între altele, despre art. 17 asupra căruia ne vom opri și noi în cele ce urmează) care, spuneau petiționarii, ar urma să provoace sfârșitul internetului așa cum îl cunoaștem astăzi și să dea naștere unui internet mult mai puțin viu și mult mai puțin ofertant din punctul de vedere al conținutului și al libertății de exprimare. Cu alte cuvinte, un internet cenzurat³.

În opoziție cu vehemența criticilor, preambulul Directivei anunță crearea unui cadru juridic armonizat, de natură a contribui la „*buna funcționare a pieței interne*” și care „*stimulează inovarea, creativitatea, investițiile și producerea de conținut nou, inclusiv în mediul digital, pentru a se evita fragmentarea pieței interne*” (par. 2), scopul final al noilor reguli de licențiere a dreptului de autor și drepturilor conexe în mediul online fiind acela de asigurare „*a unei piețe performante și echitabile a dreptului de autor*”, în care să existe „*norme privind drepturile referitoare la publicații, privind utilizarea operelor sau a altor obiecte protejate de către prestatorii de servicii online care stochează și oferă acces la conținutul încărcat de utilizatori (...)*”.

Credem că la nivel de ecou în rândul practicienilor și al destinatarilor regulilor de conduită (fără a-i preexista dispoziții legale semnificativ similare), „Directiva Copyright” va da naștere în următorii doi ani (până la împlinirea termenului de transpunere, respectiv iunie 2021) unor ample dezbateri, temeri și scenarii cu privire la aplicabilitate și efecte. Desigur, dacă acțiunea în anulare formulată de Guvernul Republicii Polone împotriva celor mai sensibile dispoziții, respectiv împotriva celor cuprinse în art. 17 alin. 4 lit. b) și c) din Directivă, nu va fi admisă de Curtea de Justiție a Uniunii Europene.

Aparent, obiectul de reglementare definit prin primul articol al *Directivei (UE) 2019/790 a Parlamentului European și a Consiliului din 17 aprilie 2019 privind dreptul de autor și drepturile conexe pe piața unică digitală și de modificare a Directivelor 96/9/CE și 2001/29/CE* nu vestește furtuna stârnită cu ocazia dezbaterilor asupra formei finale a textelor ce alcătuiesc actul normativ și nici furtuna ce va urma când Comisia Europeană va trebui să „*organizeze dialoguri, în cooperare cu statele membre, (...) cu părțile interesate pentru a discuta despre cele mai bune practici de cooperare între prestatorii de servicii online de partajare de conținut și titularii de drepturi*” cu scopul de a „*emite orientări*” în vederea aplicării articolului 17 din Directivă.

² Rebecca Pakenham-Walsh, „Tears of joy or tears of sorrow? European Parliament approves biggest overhaul in copyright law for 20 years”, articol disponibil pe [https:// intellectualpropertyblog.fieldfisher.com](https://intellectualpropertyblog.fieldfisher.com).

³ Michelle Kaminsky, „EU's Copyright Directive Passes Despite Widespread Protests – But It's Not Law Yet”, articol disponibil pe www.forbes.com. A se vedea și articolul „EU copyright bill: Protests across Europe highlight rifts over reform plans”, disponibil pe <https://www.dw.com/en/eu-copyright-bill-protests-across-europe-highlight-rifts-over-reform-plans/a-48037133>.

Astfel, potrivit art. 1 alin. (1) din Directivă, actul normativ ar urma să stabilească „(...) norme care vizează **armonizarea într-o mai mare măsură a dreptului Uniunii în materia dreptului de autor și drepturilor conexe în cadrul pieței interne, ținând seama în special de utilizările digitale și transfrontaliere ale conținuturilor protejate. Prezenta directivă stabilește, de asemenea, norme privind excepții și limitări ale dreptului de autor și a drepturilor conexe și privind facilitarea licențelor, precum și norme care vizează asigurarea unei piețe performante pentru exploatarea operelor și a altor obiecte protejate.**

Nu știm ce a determinat Guvernul Republicii Polone să investească instanța de contencios european⁴, în temeiul art. 263 din Tratatul privind Funcționarea Uniunii Europene, cu o acțiune menită să controleze legalitatea actelor legislative care produc efecte juridice față de terți (conținutul acțiunii nu este public). Știm doar că acțiunea vizează dispozițiile art. 17 alin. 4 lit. b) și c) din Directivă și că poate fi analizată de Curtea de Justiție a Uniunii Europene atunci când a fost formulată de un stat membru, de Parlamentul European, de Consiliu sau de Comisie, **pentru motive de necompetență, de încălcare a unor norme fundamentale de procedură, de încălcare a tratatelor sau a oricărei norme de drept privind aplicarea acestuia ori de abuz de putere** (art. 263 par. 2 din Tratat).

Prevestește art. 17 din Directivă sfârșitul internetului?

Deși Directiva conține 32 de articole și reglementează mai multe probleme de interes deopotrivă pentru titularii de drepturi de autor și drepturi conexe și pentru utilizatorii operelor protejate prin aceste drepturi (inclusiv instituții de învățământ, de cercetare și biblioteci), ne vom opri în cele ce urmează doar asupra art. 17 din Directivă (cunoscut și ca fostul art. 13) care instituie noi reguli de utilizare a operelor protejate prin drept de autor și drepturi conexe de către furnizorii de partajare de conținut online (agregatorii de conținut online).

Ce este un prestator al unui serviciu online de partajare de conținut?

Este un prestator al unui serviciu al societății informaționale, *al cărui scop principal sau unul dintre scopurile principale este de a stoca și de a oferi publicului acces la un volum semnificativ de opere protejate prin drept de autor sau de alte obiecte protejate încărcate de către utilizatorii săi, pe*

⁴ Pentru detalii, a se vedea Natalia Mileszyk „The Copyright Directive Challenged In The CJEU By Polish Government”, articol disponibil pe <https://www.communia-association.org>.

care le organizează și le promovează în scop lucrativ. Adică Youtube, Google, Facebook, Instagram, Twitter, LinkedIn, Pinterest. Nu vor intra sub incidența Directivei: prestatorii de servicii precum enciclopediile online fără scop lucrativ, arhivele educaționale sau științifice fără scop lucrativ, platformele de elaborare și de partajare de softuri cu sursă deschisă, piețele online, serviciile cloud destinate întreprinderilor, precum și serviciile cloud care le permit utilizatorilor să încarce conținuturi pentru propriul uz. Adică Jstor și alte baze de date similare cu articole științifice, Gallica, Wikipedia, OneDrive, GooglePhotos (și altele asemenea).

Ce se va schimba odată cu transpunerea Directivei în dreptul intern al statelor membre, din perspectiva art. 17 ce reglementează utilizarea conținutului protejat de către prestatorii de servicii online de partajare de conținut?

În primul rând, se va considera că prestatorul de servicii online de partajare de conținut, spre exemplu Youtube, realizează un act de comunicare publică sau un act de punere la dispoziția publicului (așadar exercită drepturile patrimoniale ale titularilor de drepturi de autor) atunci când acordă publicului acces la opere protejate prin drept de autor sau la alte obiecte protejate încărcate, atenție, de către milioanele de utilizatori ai săi!

Această prevedere trebuie citită și interpretată împreună cu considerentul 61 al Directivei care vorbește despre insecuritatea juridică a titularilor drepturilor de autor și drepturi conexe care nu pot stabili cu ușurință dacă și în ce condiții operele lor sunt utilizate și de către cine (a se vedea conturile false) și nici nu pot obține o remunerație adecvată pentru utilizarea respectivă. În acest considerent, Directiva vorbește de o „piață” de acordare a licențelor între **titularii de drepturi și prestatorii de servicii online de partajare de conținut** (se înțelege, pentru comunicarea publică a conținutului online pe care Youtube nu îl încarcă în mod direct, dar îl găzduiește pentru utilizatorii săi, în scop lucrativ), acorduri de licență ce „*ar trebui să fie echitabile și să mențină un echilibru rezonabil între ambele părți*”, ne spune același considerent, cu mențiunea că „*titularii de drepturi ar trebui să primească o remunerație adecvată pentru utilizarea operelor lor sau a altor obiecte protejate*”, desigur, fără ca titularii de drepturi să fie obligați să acorde autorizații sau să încheie acorduri de licență, având în vedere libertatea fiecărei persoane de a contracta.

Ce va trebui să facă Youtube, Google, Facebook sau alt agregator de conținut?

Să obțină o autorizație din partea titularilor de drepturi, cum ar fi: autori, artiști interpreți sau executanți, producători de fonograme, producători ai

primelor fixări ale filmelor, originalelor și copiilor acestora, organisme de radiodifuziune și de televiziune, așa cum sunt enumerați în art. 3 alin. (1) și (2) din Directiva 2001/29/CE, **de exemplu prin încheierea unui contract de licență, pentru a comunica public sau a pune la dispoziția publicului opere protejate**. Cu alte cuvinte, platforma online, pentru că acționează în scop lucrativ, va avea obligația de a obține licențe pentru opere protejate, încărcate de utilizatorii săi.

Ce se întâmplă dacă prestatorii de servicii online de partajare de conținut nu obțin autorizații și, totuși, găzduiesc conținut protejat prin drept de autor și drepturi conexe?

Vor răspunde pentru actele neautorizate de comunicare publică, inclusiv pentru punerea la dispoziția publicului, a operelor protejate prin drept de autor sau a altor obiecte protejate, însă, ne spune Directiva, cu câteva excepții:

- a) au depus toate eforturile pentru a obține o autorizație; și
- b) au depus, în conformitate cu cele mai ridicate standarde de diligență profesională din domeniu, toate eforturile pentru a asigura indisponibilitatea operelor și a altor obiecte protejate specifice în privința cărora titularii de drepturi au oferit prestatorilor de servicii informații relevante și necesare; și în orice circumstanță,
- c) au acționat cu promptitudine, la primirea unei notificări suficient de justificate din partea titularilor de drepturi, pentru a opri accesul la operele sau alte obiecte protejate notificate sau pentru a le elimina de pe site-urile lor, și au depus toate eforturile pentru a preveni viitoare încălcări a acestora în conformitate cu litera (b) de mai sus.

(menționăm, aici, că excepțiile de la pct. b) și c) fac obiectul acțiunii în anulare a Guvernului Republicii Polone).

Remarcăm, excepțiile/condițiile de mai sus sunt cumulative, iar nu alternative, chiar dacă reglementează ipoteze diferite (este posibil ca titularii de drepturi să nu fi oferit deloc platformelor agregatoare de conținut online informații legate de opere/drepturi/încălcări și nici să nu fi notificat deținătorii platformelor cu privire la încălcări; rămâne, într-o atare ipoteză, a se dovedi că deținătorul platformei a depus toate eforturile pentru a obține o autorizație, dar nu a obținut-o din motive independente de voința/diligența sa).

Cum dovedește o platformă agregatoare de conținut că a respectat obligațiile de la lit. a)-c) de mai sus?

Aplicând principiul proporționalității, se vor avea în vedere următoarele două criterii:

- i) tipul, audiența și dimensiunea serviciului și categoria de opere sau alte obiecte protejate încărcate de utilizatorii serviciului;
- ii) și disponibilitatea unor mijloace adecvate și eficiente și costurile acestora pentru prestatorii de servicii.

Vor avea nevoie deținătorii de platforme de o clonă a DPO-ului? (Responsabilul cu protecția datelor/Data Protection Officer reglementat de RGPD nr. 679/2016)

Tindem să răspundem afirmativ și poate chiar se va numi... **Responsabilul cu protecția drepturilor de autor/Copyright Protection Officer**). Iată de ce:

În viziunea ideală a autorilor Directivei, între agregatorii de conținut online și titularii de drepturi se va afla o relație de „cooperare” (a se vedea art. 17 alin. (7), în acest sens), care în niciun caz nu trebuie să conducă la limitarea sau înlăturarea disponibilității operelor protejate, încărcate de utilizatori (care nu încalcă dreptul de autor și drepturile conexe), inclusiv în cazul în care astfel de opere sau alte obiecte protejate fac obiectul unei excepții sau limitări. Așadar cu ocazia transpunerii Directivei în dreptul intern, statele membre ar trebui să se asigure că utilizatorii platformelor online pot furniza în mod liber conținut de tipul: citate, critici, recenzii, caricaturi, parodii sau pastişe – aceste utilizări fiind corelative limitării drepturilor patrimoniale de autor. Credem că această relație de „cooperare” nu se va putea menține dacă deținătorul platformei online nu va angaja o persoană specializată în domeniul proprietății intelectuale (al dreptului de autor în mod special), indiferent de forma de „angajare”/colaborare.

Tot în viziunea ideală a autorilor actului normativ european, aplicarea dispozițiilor art. 17 nu trebuie să conducă la nicio obligație generală de supraveghere. Formulată de o manieră simplă, însă greu de implementat, „cooperarea” dintre titularii platformelor agregatoare de conținut și titularii de drepturi se va materializa într-un alt set de obligații pentru cei dintâi, ținând seama că: i) prestatorii de servicii online de partajare de conținut vor prezenta titularilor de drepturi, la cererea acestora, **informații adecvate privind îndeplinirea obligațiilor detaliate la pct. a)-c) de mai sus** și, în cazul în care se încheie contracte de licență între prestatorii de servicii și titularii de drepturi, **informații cu privire la utilizarea conținutului care face obiectul contractelor**. Credem, și în acest caz, că informațiile vor putea fi furnizate în mod complet și corect de o persoană special desemnată în acest sens.

În plus, deținătorii de platforme vor avea **obligația de a institui un mecanism eficient și rapid de soluționare a plângerilor și a căilor de atac** care să fie disponibil pentru utilizatorii serviciilor acestora în caz de litigii privind oprirea accesului la opere încărcate de aceștia sau eliminarea acestora. Atunci când titularii de drepturi solicită oprirea accesului la operele lor sau la alte obiecte protejate ale lor specifice sau eliminarea respectivelor opere sau alte obiecte protejate, aceștia trebuie să justifice în mod corespunzător motivele care stau la baza cererii lor. Plângerile se vor soluționa fără întârzieri nejustificate, iar deciziile de oprire a accesului sau de eliminare a conținutului încărcat **vor face obiectul unei analize umane**.

Directiva Copyright și editorii de presă

Directiva în discuție conține reglementări deosebit de interesante și cu privire la acordarea de licențe pentru utilizarea online a publicațiilor. Să fie, oare, acesta un demers impus de dispariția formei printate a ziarelor prin „migrarea” presei în online, unde informația valoroasă se pierde și unde există un război al numărului de „click-uri” și vizualizări, în raport de care se stabilesc prețurile pentru publicitatea online?

Să fie, oare, Directiva „privind dreptul de autor și drepturile conexe pe piața unică digitală” locul cel mai potrivit de reglementare a domeniului presei? (fără a contesta, în niciun caz, faptul că domeniul presei scrise reprezintă un adevărat izvor de creații protejate prin drept de autor) Oare nu ar fi fost mai potrivită o reglementare de sine stătătoare a acestui domeniu (în care să fie înglobată și reglementarea din prezenta Directivă)?

Aceste întrebări s-au născut din lecturarea preambulului Directivei, în care, în considerentul nr. 54 se prevede că: **„O presă liberă și pluralistă este esențială pentru a asigura un jurnalism de calitate și accesul cetățenilor la informații. Aceasta are o contribuție fundamentală la dezbateră publică și la buna funcționare a unei societăți democratice. Disponibilitatea pe scară largă a publicațiilor de presă online a dus la apariția unor noi servicii online, cum ar fi agregatoarele de știri sau serviciile de monitorizare a mass-mediei, pentru care reutilizarea publicațiilor de presă constituie o parte importantă a modelelor lor de afaceri și o sursă de venit. Editorii de publicații de presă se confruntă cu probleme în ceea ce privește acordarea de licențe pentru utilizarea online a publicațiilor lor către prestatorii de astfel de servicii, ceea ce le îngreunează recuperarea investițiilor. Atât timp cât editorii de publicații de presă nu sunt recunoscuți ca titulari de drepturi, acordarea de licențe și asigurarea respectării drepturilor privind publicațiile de presă referitoare la utilizările online de către prestatorii de servicii ale societății informaționale în mediul digital sunt adesea complexe și ineficiente.** (Considerentul nr. 54 din Directivă)

Cel puțin la fel de interesante sunt și considerentele următoare (nr. 56, 57, 58, 59 și 60), din perspectiva publicațiilor de presă. Aceste considerente creează premisele pentru aplicarea dispozițiilor art. 15 și 16 din Directiva nr. 790/2019 (de altfel, neclare și vagi în conținut), dispoziții prin care editorii de presă sunt recunoscuți ca titulari de drepturi conexe dreptului de autor pentru reproducerea și punerea la dispoziția publicului a publicațiilor de presă pentru utilizările online.

Se pare că Franța este statul membru al Uniunii Europene care s-a grăbit în transpunerea Directivei în dreptul intern, propunerea de lege dând editorilor de presă dreptul de a negocia cu platforme precum Google, Facebook

sau Twitter o taxă pentru utilizarea de extrase de articole și videoclipuri⁵. Iar negocierile pornesc... de la estimarea pierderilor de până acum: un grup de editori din Franța a comandat societății

Acest grup de editori a comandat societății de audit EY-Parthenon, parte a grupului Ernst&Young, un studiu cu privire la pierderile suferite de editorii de presă scrisă online, urmare a exploatării acestei „piețe” de către agregatori de conținut precum Google și Facebook. O primă estimare a veniturilor pierdute din cauza dominării pieței de publicitate de către Google și Facebook ar fi la suma de 320 de milioane de euro pe an sau „între 9% și 12% din veniturile din publicitate din motoarele de căutare și rețelele sociale, estimate la 2,7 miliarde de euro în 2017”⁶, care ar trebui să se regăsească în „buzunarele” editorilor de presă scrisă.

Concluzii

În concluzie, care va fi impactul transunerii în dreptul intern a prevederilor Directivei (UE) 2019/790?

- nu putem aprecia, cu exactitate, înainte de a vedea proiectul de act normativ național. Destinatarii obligației de a încheia licențe pentru comunicarea publică online a creațiilor protejate prin drept de autor ar trebui să fie, conform considerentelor Directivei, numai prestatorii de servicii online care joacă un rol important pe piața conținutului online, concurând cu alte servicii online de conținut, cum ar fi serviciile de streaming online audio și video, destinate aceluiași public. Respectiv agregatorii de conținut online care au ca scop principal încărcarea, stocarea și partajarea prin intermediul utilizatorilor a unui volum mare de conținut protejat prin drept de autor, cu scopul de a obține profit de pe urma acestor activități, fie direct, fie indirect, prin organizarea și promovarea conținutului;

- agregatorii de conținut online vor fi obligați să instituie măsuri tehnice de filtrare a conținutului partajat și stocat, pentru a identifica operele protejate prin drept de autor și drepturi conexe pentru care nu sunt încheiate licențe – în caz contrar, vor răspunde pentru încălcarea drepturilor. Unele dintre platforme au instituit, deja, astfel de măsuri (de exemplu, Facebook și Instagram identifică și chiar blochează înregistrări video cu conținut potențial de a încălca drepturi de autor);

- operele protejate, pentru care nu vor fi obținute acordurile de comunicare publică (licențele) vor fi, cel mai probabil, indisponibilizate. Prin

⁵ Alexandre Piquard, „«Droit voisin»: la France devient le premier pays à transposer la directive européenne”, accesibil la https://www.lemonde.fr/actualite-medias/article/2019/07/23/droit-voisin-la-loi-ouvre-la-porte-a-une-dure-negotiation-entre-medias-et-plates-formes_5492480_3236.html?

⁶ *Idem.*

urmare, ne putem aștepta la o cenzură în mediul online a conținutului cu care astăzi ne-am obișnuit într-un mod atât de liber.

- agregatorii de conținut își vor diminua profiturile cu valoarea prețului licențelor încheiate cu titularii de drepturi (desigur, pentru ipoteza în care licențele nu vor fi acordate cu titlu gratuit). Va avea, oare, acest aspect pecuniar vreo consecință asupra noastră, a utilizatorilor finali a conținutului online? Sau doar asupra titularilor de conturi care încarcă și partajează conținutul online?

- credem că marja de negociere a editorilor de presă scrisă va fi semnificativ diferită în fiecare stat membru al Uniunii Europene și va depinde într-o măsură covârșitoare de capacitatea editorilor de a fi o singură voce.

ORIGINALITATEA, CONDIȚIE FUNDAMENTALĂ PENTRU PROTECȚIA DREPTULUI DE AUTOR¹

Andra-Maria Drăgan*

Rezumat

Procesul de analizare a condiției originalității operelor de creație intelectuală a reprezentat dintotdeauna una dintre principalele preocupări atât ale doctrinei cât și ale jurisprudenței. Acest lucru se datorează faptului că acordarea protecției juridice este strâns legată de îndeplinirea condiției, considerată în unanimitate de specialiști ca fiind esențială, întrucât dispozițiile naționale și internaționale menționează că sunt protejate operele originale, fără a stabili alte condiții care trebuie îndeplinite. Diferențele de opinie atât din doctrină, cât și din jurisprudență au condus la nașterea unei multitudini de teorii, care încearcă să confere noțiunii claritate, mai ales că sfera operelor de creație intelectuală se află în continuă transformare. Astfel, se evidențiază necesitatea unei dezvoltări și a unei remodelări a condițiilor ce trebuie îndeplinite pentru ca operele să fie considerate originale. În continuare, ne propunem să analizăm, cu precădere, aspectele teoretice și cele practice care au apărut de-a lungul timpului în dreptul european și în cel american.

Cuvinte-cheie: originalitate, drept de autor, drept comunitar, Cauza Infopaq, Cauza Feist Publications.

Abstract

The process of analyzing the condition of originality of intellectual creations has always been one of the main concerns of both doctrine and jurisprudence. This is due to the fact that the granting of legal protection is closely related to the fulfillment of this condition, considered unanimously by specialists as essential, since national and international provisions state that original works are protected without laying down other conditions to be fulfilled. The differences of opinion in both the doctrine and the jurisprudence have led to the birth of a multitude of theories, which try to bring clarity to the notion, especially since the sphere of intellectual creation works is constantly transformed. This highlights the necessity of developing

¹ Articolul constituie parte integrantă din lucrarea de disertație *Plagiatul și pirateria din perspectiva legislației europene*, lucrare elaborată sub coordonarea lect. dr. Nicoleta Rodica Dominte și susținută în data de 2 iulie 2019, ca urmare a finalizării studiilor de masterat, specializarea Dreptul Afacerilor, Facultatea de Drept, Universității „Alexandru Ioan Cuza” din Iași.

*Absolventă a Facultății de Drept, Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași, adresă de e-mail: andramariadrangan@yahoo.com.